

Tőrös Szilárd, az FDSZ elnöke, az ÉSZT alelnöke

www.szakszervezetek.hu

Írta: Szakszervezetek.hu

Közzétéve: 2014. július 07. hétfő, 14:27

Tőrös Szilárd, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének (FDSZ) elnöke, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) alelnöke kései gyerekként született Pécsen, 1950. november 7-én. Édesapja a Pécsi Törvényszék elnöke volt a negyvenes évek második feléig. Amikor a Rákosi-rendszer nagy politikai viharai a bíróságokat is elérték: élt a lehetőséggel, és rokkant nyugdíjba vonult. Mígnem 1952-ben elvették a járandóságát, a család kilátástalan helyzetbe került: a családfő dupla doktorátusa ellenére is alig talált munkát, csak nagy nehézségek árán tudott elhelyezkedni, végül fűtőnek alkalmazták a pécsi Leöwey Klára Gimnáziumban. A szülők a bíróságon ismerkedtek meg egymással, ahol az édesanyja az idő tájt adminisztrátorként dolgozott. Később B-listára került, és elbocsátották.

Szilárd a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban fizika-kémia tagozaton érettségizett 1969-ben. Egyetemi tanulmányait a Veszprémi Vegyipari Egyetemen (VVE) végezte: vegyész üzemmérnök, okleveles vegyész-mérnök, műszaki doktori diplomájához 1989-ben a kémiai tudomány kandidátusa címet is elnyerte. Nem szakadt el a várostól. Szakmai életútja is Veszprémhez kötődik: 1976-tól nyolc éven át tudományos segédmunkatárs, illetve munkatárs az MTA Petrolkémiai Kutató Csoportjában. 1984-től a ma Pannon Egyetemnek nevezett VVE szerves kémia tanszékén dolgozik különböző beosztásban: három évig tanársegéd, 1987 és 1991 között egyetemi adjunktus, 1991-től pedig egyetemi docens. 1997 és 2006 között a Veszprémi Egyetem szerves kémia tanszékét vezette. Nevéhez számtalan, külföldi folyóiratokban is megjelent publikáció, tudományos előadás és jó néhány szabadalom fűződik.

Immár húsz éve aktívan részt vesz a szakszervezeti mozgalomban. 1994-ben választották meg a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ) veszprémi egyetemi bizottsága elnökévé. 1995 és 2011 között az egyetem közalkalmazotti tanácsának elnöki tisztét is betöltötte. Az FDSZ országos elnökségének 1999 óta tagja, 2011-től a szakszervezet elnöke. 2013-ban az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés alelnökévé választották.

Felesége egyetemi docens a Pécsi Tudományegyetemen, lánya a Corvinus Egyetemen szerzett diplomát és doktori fokozatot, a Nemzeti Külgazdasági Hivatalban dolgozik.

- A családi háttere alapján természetesnek tűnne, ha Ön is a jogi pályát választja. Hogy került a vegyipari egyetemre?

- Gyökereim és vonzódásom alapján valóban jogász lehettem volna, ha a történelem nem így alakul. Még általános iskolásként megismertem a pécsi úttörőházban működő vegyész szakkörben folyó munkát. Ott szerettem meg a kémiát. Emiatt kézenfekvőnek látszott, hogy megpróbálom bejutni a veszprémi egyetemre. Azóta is ott vagyok. A családi háttérem miatt ugyan eleinte nem kerülhettem egyetemi állományba, de a tanszéken működő akadémiai petrokkémiai kutatócsoport munkájában részt vehettem - tudományos kutatói beosztásokban. 1984-ben vettek át az egyetem oktatói állományába.

- *A szerteágazó, magas színvonalú szakmai pályáról hogy kanyarodott a szakszervezeti mozgalomba?*

- Nem kanyarodtam el. Az értékrendem nem változott. Szociáldemokrata indíttatású édesapám is szakszervezeti tag volt, talán ez is közrejátszott abban, hogy már egyetemista koromban beléptem a Pedagógus Szakszervezet hallgatói alapszervezetébe. A '70-es évek elején bizalmivá is választottak a társaim. Az egyetem szakszervezeti bizottságába 1991-ben kerültem be, három évvel később pedig megválasztottak a Veszprémi Egyetem szakszervezeti bizottsága elnökévé. Jó lett volna, ha ezt az édesapám megéli.

- *Mit gondol, miért Önt választották meg az szb elnökévé Veszprémben?*

- A kollégáim tudták rólam, hogy sokféle társadalmi tevékenységet végzek. Dolgoztam egyebek mellett a Magyar Kémikusok Egyesületében, valamint a Magyar Tudományos Akadémia munkabizottságaiban.

- *Mikortól kapcsolódott be országos szinten is a szakszervezeti munkába?*

1999-ben beválasztottak a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének országos elnökségébe is, 2011 óta pedig az elnöki posztot töltöm be.

- *Hogyan tudja immár két évtizede összeegyeztetni a szakmai és az érdekvédelmi munkáját?*

- Amíg csak helyi szinten tevékenykedtem, ez nem jelentett különösebb gondot. Meggyőződésem, hogy egy normális rendszerben bizonyos tekintetben hasonló az érdeke a munkaadónak, és a munkavállalónak: a rendezett munkakörülmények biztosítása. Hogy példát is mondjak erre: egy egyetemen elég nagy bűvészmutatvány a szabadságok törvényes kiadása. Ez együttműködés nélkül nem is sikerült volna. Mint szakszervezeti vezető, és mint tanszékvezető én persze meg tudtam magammal állapodni. Komolyra fordítva a szót: a korábbi munka törvénykönyve alapján a munkavállalók szempontjából kedvezőbbek voltak a szabályok. Ugyanakkor én, egyrészt a munkáltató képviselőjeként, másrészt szakszervezeti vezetőként könnyebben meg tudtam oldani például a szabadságok több részletben történő kiadását.

2011 óta - már csak a gyakran hetenként többszöri Budapestre való utazás miatt is - a szakmai munkámra tagadhatatlanul kevés idő marad. Ezen kívül azonban

intellektuális energiáimat is sokkal jobban leköti a szakszervezeti tevékenység. Amióta országos szinten is bekapcsolódtam a szakszervezeti munkába, azóta zavar kimondottan például, hogy nincs tisztázva, ki mit ért bizonyos fogalmak alatt. Állandóan összekeverjük a tájékoztatást, az egyeztetést és a tárgyalást. Szerintem az például nem egyeztetés, amikor egy fórumon az illetékes minisztériumi vezető közli, hogy mi lesz, és meg se kérdezik az érintetteket képviselő szakszervezetek véleményét.

- A szakszervezeti vezetők miért mennek bele ebbe a játékba?

- Én felvettem, hogy nézzük meg a jogalkotásról szóló törvényben, konkrétan mit jelent a stratégiai együttműködési partnerség, és ezt ajánljuk fel az aktuális kormányának. Erre a szakszervezeti oldalon nem volt különösebb reflexió. Úgy látom, más dolog az, amikor valaki éveken keresztül hivatásos szakszervezeti vezetőként dolgozik, és más, ha társadalmi munkában képviseli a munkavállalók érdekeit. Az utóbbinak talán nem kell annyira taktikáznia, mert az egzisztenciája nincs veszélyben. Egyébként is nehéz bármilyen javaslatot keresztülvinni a mozgalomban, mert a jelenleg még meglévő hat konföderáció vezetése tele van ellentétekkel. Bízom abban, hogy a munka világában kialakult helyzet rászorítja a konföderációkat a szorosabb együttműködésre, akár a fúziókra is. Elindult egy folyamat. Három konföderáció megalakította a Magyar Szakszervezeti Szövetséget, de ennek működése sem zökkenőmentes. Miközben a megújulást tűzik ki célul, már a vezetés összetételéből is látható, hogy e cél megvalósításában is adódnak problémák.

- Az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, amelynek Ön az egyik alelnöke, megoldotta ezt a problémát?

- Az ÉSZT vezetésében csak az egyik alelnök főállású szakszervezeti vezető, ő sem a konföderációtól, hanem a saját szakszervezetétől kapja a fizetését. Ez szerintem lényeges dolog. Én magam egyébként a ciklus végén szeretném átadni az FDSZ elnöki funkciót, és találtam is már olyan kollégát, akinek nyugodt lelkiismerettel adhatom majd át a stafétabotot.

- Az ÉSZT vezetői közül Ön is azok közé tartozik, aki ellenezte, hogy a konföderáció csatlakozzon az új superszakszervezethez?

- Igen. Úgy gondoltam, hogy az ÉSZT-nek sajátos karaktere van, mint ahogy a neve is Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés. Egy nagy létszámú szakszervezetben eltűnnének azok a specifikumok, amelyeket az ÉSZT képviselni tud az érdekegyeztetés szintjein. Szerintem nem egy nagy szakszervezetet kell létrehozni, hanem a konföderációknak, az ágazati szakszervezeteknek kulturáltan együtt kell működniük, egymást tiszteletben tartva.

Egyébként vannak területek, mint amilyen a nemzetközi munka, ahol most is együttműködik a hat konföderáció. Szakszervezeti vezetőként alapelvnek tartom, hogy a szakszervezeti munkát pártpolitikától mentesen szabad csak végezni. Az pedig nyilvánvaló, hogy mindig azzal kell tárgyalni, aki hatalmon van, vagyis az

aktuális kormánnyal. A felsőoktatás ugyanakkor most nehéz helyzetben van, mert hiába kértünk „sorszámot” a „bérfejlesztési várólistán” (a mi preferencia sorrendünk: 1. egészségügy, 2. közoktatás, 3. felsőoktatás) egy rendezvényünkön, gyakorlatilag nincs kivel tárgyalnunk, mert még mindig nem nevezték ki a területért felelős államtitkárt. Pedig lenne miről beszélnünk, hiszen a közoktatással szemben a felsőoktatásban 2008 óta egyetlen fillér béremelés sem volt. Különösen súlyos a helyzet az oktatást közvetlenül segítők esetében, akiknek a fizetése a közalkalmazotti bértábla összecsúszása következtében a minimálbért súrolja. Három éve, az akkori illetékes helyettes államtitkár kérésére kidolgoztuk a nem oktatói státuszú dolgozókra vonatkozó bértábla-rendszert, de a sorsáról semmit nem tudunk. A jelenlegi helyettes államtitkárnak is elmondtam egy fórumon, hogy milyen lépéseket tartanánk szükségesnek a tarthatatlan helyzet rendezésére, de csupán annyi történt, hogy felsorolta, mivel ért egyet.

- A napokban a kormány benyújtotta, a parlament pedig elfogadta a felsőoktatási törvény módosításáról szóló javaslatot. Mit szóltak ehhez?

- Megdöbbenő számunkra a törvénymódosítás abszurd időpontja, a megelőző konzultáció hiánya, valamint a Felsőoktatási Kerekasztal teljes negligálása. Annál is inkább, mert mint már utaltam rá, a felsőoktatás kormányzati irányításának jelenleg nincs felelős vezetője. Egyébként vannak a csomagban olyan elemek, amelyeket támogatni tudunk. A Pető Intézetben nagyon sok tagunk van, és az államosítással ők is közalkalmazotti státuszban dolgozhatnak. Szerettük volna elérni, hogy a törvény szövegébe kerüljön be, hogy a kancellárnak kötelessége kapcsolatot tartani az adott intézményben működő érdekvédelmi szervezettel. A komoly pozícióban lévő kancellárral nyilvánvalóan tárgyalnunk kell.

- Mit tud tenni a szakszervezet? A nyomásgyakorlás legkeményebb eszköze, a sztrájk nem jöhet szóba... Milyen lehetőségük maradt?

- A nagy egyetemi városokban egyidejűleg szervezhetünk nagygyűléseket, amelyeken az adott intézmények szakszervezeti vezetői és az összegyűlték elmondják, hogy mi a gondjuk. Valamint remélem - mert erre más államokban van példa -, hogy ha a szakszervezet vezetői kellőképpen felkészültek, a vitában és meggyőzésben gyakorlottak, sikerül elfogadtatni a kormánnyal, hogy az oktatás finanszírozása az ország jövője szempontjából fontos befektetés. Így vélhetően rádöbbenhetjük a hatalom gyakorlóit, hogy a jelenlegi helyzet túrhetetlen, és megoldást kell találni.

- Mivel a parlamentnek nincs oktatási bizottsága, a felsőoktatás ügyei a kulturális bizottságra tartoznak. Ennek a bizottságnak jobbikos képviselő a vezetője. Felvették már a kapcsolatot?

- Jeleztem az illetékeseknek, hogy szeretnénk, ha a kulturális bizottság folytatná a korábbi gyakorlatot, és amikor a felsőoktatást érintő kérdésekről tárgyal, hívja meg a szakszervezetünk képviselőjét. Az új házszabály szerint felértékelődött a parlamenti bizottságok jelentősége. A bizottság vezetőjének személyét és annak

párthovatartozását illetően nincs helye az előítéletességnek, ami sajnos még az értelmiségi körökben is tapasztalható. Egyébként írásbeli választ még nem kaptam a megkeresésekre.

- *Az előítéletesség zsigeri reakciói a szakszervezeti mozgalomban is érzékelhetőek.*

- Az FDSZ dolgozik az oktatás területén tevékenykedő szakszervezetek együttműködésének erősítésén. Sajnos a Pedagógusok Szakszervezete és a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete vezetőit elég nehéz egy asztalhoz leültetni.

- *Talán az új generáció rendbe teszi ezt a problémát is.*

- Az FDSZ-ben és az ÉSZT-nél is nagyon rossz a korösszetétel. A vezetés demokratikusan választott testület, nagyon nehéz ciklus közben változtatni.

- *Van merítési alap a fiatalításra?*

- A jelek arra mutatnak, hogy találunk majd olyan fiatalokat, akik a helyünkbe lépnek.

- *Mi a hívószó?*

- A közösségi munka racionális volta. Olyan embereket kell találnunk, akikben megvan a neveltetésükből fakadó indíttatás a mások iránti felelősségvállalásra, akik önzetlenül tudnak tenni társaikért. A fiatalok racionálisabbak, ez tény, de bízom abban, hogy lesznek közöttük olyanok, akik felismerik, hogy a tükörbe nézni, kooperatívnak lenni, közös ügyért dolgozni racionális. Fontosnak tartom, hogy olyanok vegyék át a stafétabotot, akik a szakmában is elérték valamit, presztízszük van.

- *Ön szerint merre halad a szakszervezeti mozgalom?*

- Az FDSZ elnökeként az Országos Választmányi ülésünkre meghívtam Kuti Lászlót, az ÉSZT elnökét, Palkovics Imrét, a MOSZ elnökét, majd Gaskó Istvánt, a Liga vezetőjét azzal a céllal, hogy mondják el, hogyan látják a szakszervezetek jövőjét. Gaskó István nem rejtette véka alá, hogy azt szeretné, ha a Ligához csatlakoznánk. Erről azonban eléggé megoszlik a tagságunk véleménye. Én el tudom képzelni azt, hogy a Liga tagszervezeteként dolgozzunk tovább, de azt is, hogy nem. Ez sok tényezőtől függ. Egy biztos, hogy hatékonyabban kell működni, és a kérdés az, hogy ezt milyen keretek között lehet a legjobban biztosítani.

- *És az ÉSZT merre tart?*

- Egy korábbi kérdésére visszakanyarodva kijelenthetem, hogy jól döntöttünk, amikor nem léptünk be az új konföderációba. A hogyan tovább nehezebb kérdés. Az ÉSZT csaknem fél éve együttműködési megállapodást kötött a Munkástanácsokkal,

Törös Szilárd, az FDSZ elnöke, az ÉSZT alelnöke

www.szakszervezetek.hu

Írta: Szakszervezetek.hu

Közzétéve: 2014. július 07. hétfő, 14:27

---

amelynek lényege, hogy bizonyos ügyekben segítik egymást. Egy ilyen megállapodás az ÉSZT és a Liga között is hasznos lenne. Nyilvánvaló, hogy a Ligának most több a mozgástere. Ha a tagság azt látja, hogy az együttműködésnek van hozadéka, eldönti, merre vegyük az irányt. Két év múlva lesz a tisztújító kongresszus, de érzékelhetően megkezdődött a generációváltás előkészítése. Legutóbbi elnökségi ülésünkön abban maradtunk, hogy munkabizottságokat hozunk létre a legfontosabb területeken, és ha elindul egy szakértői munka, egy működőképes rendszert is kialakíthatunk. Persze azt is végig kell gondolni, hogy mi tartja össze azt a 10 szakszervezetet, ami az ÉSZT-ben tömörül.

- *Ha előrehozott tisztújítás lesz, vállalná az elnöki posztot?*

- Családi okok miatt nem tudnám felelősséggel végezni a tisztséggel járó feladatot.